

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Voeg toezichthouders NMa, OPTA, NZa en Consumentenautoriteit samen

Snoep, M.; Baarsma, B.E.

Published in:

Me Judice : Economen in Debat

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Snoep, M., & Baarsma, B. (2010). Voeg toezichthouders NMa, OPTA, NZa en Consumentenautoriteit samen. Me Judice : Economen in Debat, 3(22 oktober).

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <http://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Via de Nieuwsbrief blijft u op de hoogte van nieuwe artikelen en video's !!

Artikelen

Voeg toezichthouders NMa, OPTA, NZa en Consumentenautoriteit samen

Martijn Snoep, Barbara Baarsma - 22 okt 2010 - Marktwerking - 2203 keer bekeken

De expertise die nodig is om toezicht te houden op markten als telecom, vervoer, energie en zorg overlapt elkaar. Nu harde bezuinigingen binnen het ambtenarenapparaat nodig zijn, ligt daarom een fusie van op marktwerking gerichte toezichthouders NMa, OPTA en NZa en Consumentenautoriteit voor de hand, stellen Barbara Baarsma en Martijn Snoep. Toezicht op de postmarkt komt bovendien zo beter tot zijn recht en fusies in de zorg zijn beter te beoordelen.

Bezuinigingen dwingen tot keuzes

In het regeerakkoord staat een forse bezuiniging op het openbaar bestuur ingeboekt. Met de kaasschaaf wordt 6,6 miljard euro van de budgetten afgehaald. Boterzacht is dit bedrag, maar voor onder meer de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) een harde realiteit die dwingt tot een stevige heroriëntatie. Deze bezuiniging is zo groot dat scherper prioriteren en efficiënter werken niet meer afdoende zijn. Een meer fundamentele aanpak is nodig. Ons voorstel: fuseren van de toezichthouders die allemaal een variant op 'markten beter laten werken' in hun missie

hebben. Het gaat dan om de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (OPTA), de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) en de Consumentenautoriteit.

Even wat cijfers. De NMa is de grootste van deze vier met een budget van bijna 47 miljoen euro in 2009 en 438 medewerkers. De NMa is ook de sterkste groeier: sinds 2002 is het aantal medewerkers bij de NMa met 45 procent gestegen. De enige die de afgelopen 8 jaar nauwelijks groeit is OPTA. In 2009 werken in totaal 890 mensen bij de vier toezichthouders. Dat is meer dan een verdubbeling ten opzichte van 2002. Dat is fors, zelfs als mee wordt genomen dat in de loop van de tijd het aantal taken is uitgebreid.

Synergievoordelen

Het is dan ook logisch een fusie nader te onderzoeken. Een fusie levert niet alleen efficiëntievoordelen op – denk aan het delen van de back office, gebouwen, de juridische afdeling en de chief economist en zijn staf –, maar ook inhoudelijke synergievoordelen. De taken van de NMa, NZa, OPTA en Consumentenautoriteit liggen qua expertise en kennis erg dicht bij elkaar.

De expertise die nodig is om toezicht te houden op markten als telecom, vervoer, energie en zorg overlapt elkaar als het om bijvoorbeeld reguleringsvraagstukken gaat. Natuurlijk kunnen de wetten en regels per sector verschillen, maar de manier van interpreteren en omgaan met die regels vertoont wel grote overeenkomsten. Ook de economische gereedschapskist die nodig is om deze en andere markten te analyseren is steeds dezelfde. Als de toezichthouders samen zouden gaan, biedt dat in onze ogen kansen – juist omdat de expertise van medewerkers gelijksoortig is.

Verder biedt een samengaan van de vier toezichthouders ook andere kansen.

Postmarkt tussen wal en schip

Eerst OPTA. Is het zo langzamerhand niet eens tijd dat het ex ante toezicht op de telecommarkt toe groeit naar het ex post toezicht? Zou OPTA ook los van de bezuinigingen niet al thuis horen bij de NMa? Wij vinden van wel. Ook de postmarkt is volgens ons beter af bij een en dezelfde toezichthouder, in plaats van verdeeld te worden over de NMa en OPTA. De postmarkt valt op dit moment tussen de wal en het schip. OPTA kijkt alleen naar de universele dienst op de postmarkt en de NMa kan alleen achteraf rechtzetten, maar blijkt daar niet het geschikte instrument voor te hebben: de artikel 24-procedure is helaas krachteloos gebleken op de geliberaliseerde postmarkt. De aanpak van mededingingsproblemen zou geprofiteerd kunnen hebben van een gefuseerde toezichthouder.

Beter verkopen van toezicht

Het samengaan met de Consumentenautoriteit biedt ook een kans. Een fusie maakt het beter mogelijk om de pr van mededingings- en markttoezicht handen en voeten te geven. Tot op heden is het helaas in onvoldoende mate gelukt om de NMa het imago van de beschermvrouwe van de concurrentie, marktwerking en consumentenwelvaart te verschaffen. Dat komt omdat concurrentie en marktwerking bij 'de mensen in het land' en in het Haagse niet worden omarmd. Daar is niet veel aan te doen. De NMa heeft, zo is gebleken, ondanks alle inspanningen weinig vrienden kunnen maken buiten een groep direct betrokkenen. In plaats van doorgaan op de ruim 10 jaar geleden ingeslagen weg is het beter deze realiteit onder ogen te zien en de organisatie daaraan aan te passen.

Het samengaan met de Consumentenautoriteit biedt bij uitstek de kansen om de innige verbinding tussen consumentenbeleid en mededingingsbeleid te tonen. Dat is dan in de trant van: (1) een goed werkende markt levert de beste garantie dat de belangen van de consument het beste gediend worden, (2) de markt werkt alleen goed als consumenten goed geïnformeerd zijn en de goede keuzes maken zodat de aanbieders scherp blijven en (3) als de markt niet uit zichzelf hiervoor zorgt is overheidsingrijpen (door hetzelfde orgaan) gelegitimeerd. Deze hangen zo met elkaar samen dat het onbegrijpelijk is dat de Consumentenautoriteit niet van meet af aan bij de NMa is geplaatst.

NZa en NMa samen over zorgfusies

Dan de zorg. Het mededingingstoezicht in de zorg politiseert. Blijkens het regeerakkoord streeft de regering een schaalverkleining in de zorg na. Als de NZa niet een aparte entiteit was geweest, maar er een Zorgkamer was geweest zoals de Vervoerkamer en de Energiekamer, dan was dit voornemen van Rutte en consorten misschien niet nodig geweest.

Want waarom wil de nieuwe regering dat de NZa en de inspectie eerst naar een fusie kijken voor de NMa dat mag doen? Omdat ze vrezen dat de publieke belangen anders onvoldoende worden betrokken in de fusiebeoordeling. Als de NZa en de NMa in één organisatie hadden gezeten, dan was de integrale afweging van alle effecten op consumentenwelvaart – dus niet alleen betaalbaarheid, maar ook bereikbaarheid en kwaliteit – naar buiten toe overtuigender geweest.

Kort en goed: De nieuwe politieke en economische realiteit zouden in onze optiek aanleiding moeten zijn om een fusie van de NMa met OPTA, de NZa en de

Consumentenautoriteit serieus te overwegen. NMa en OPTA samenvoegen leidt tot een bezuiniging doordat het ex ante toezicht goeddeels kan vervallen. Fuseren met de Consumentenautoriteit biedt de NMa de kans om een duidelijk smoel als beschermer van consumentenwelvaart te krijgen. Een fusie met de NZa heeft niet alleen efficiëntie- en synergievoordelen, maar houdt hopelijk ook de waan van de dag op veiliger afstand van het mededingingstoezicht van de zorg.

Dit artikel is 22 oktober verschenen in Het Financieele Dagblad.

Bron foto: Santiago Medem, [Flickr](#)

Te citeren als:

Barbara Baarsma, Martijn Snoep, "Voeg toezichthouders NMA, OPTA en NZA en Consumentenautoriteit samen", *Me Judice*, jaargang 3, 22 oktober 2010.

Dit artikel kan worden overgenomen met bronvermelding. Toezending van bewijsexemplaren wordt op prijs gesteld. © Me Judice